

STUKWERK

Contactblad voor
kerk(be)zoekers van de
Abdij van Berne

Jaargang 42 augustus 2024 nr. 08

Contactgegevens	Abdij van Berne, Abdijstraat 49, 5473 AD Heeswijk-Dinther. Tel: 0413-299299 Bank: IBAN: NL64 RABO 0120.1009.08 secretariaat@abdijvanberne.nl www.abdijvanberne.nl
Stukwerk	Verschijnt maandelijks op de 1e zondag van de maand. Kopij uiterlijk tien dagen tevoren aan: stukwerk@abdijvanberne.nl
Abdijkerkpastoraat	Abt Denis Hendrickx o.praem. Kees den Boer o.praem. abdijkerkpastor@abdijvanberne.nl Koster-diaken: Kees den Boer o.praem. koster@abdijvanberne.nl
Vieringen weekdagen	07:00 uur: Morgengebed 12:15 uur: Eucharistie 18:00 uur: Vespers
Vieringen zondagen	08:00 uur: Morgengebed 10:30 uur: Eucharistie 18:00 uur: Vespers Feestdagen die als zondag worden gevierd: Eerste en Tweede Kerstdag, Nieuwjaarsdag, Tweede Paasdag, Hemelvaart, Tweede Pinksterdag, Norbertus (6 juni), Maria ten Hemelopneming (15 augustus), Augustinus (28 augustus), Allerheiligen (1 november).
Bijzondere vieringen	Voor doop, huwelijk, jubileum of uitvaart: Abdijkerkpastor abt Denis Hendrickx o.praem. abdijkerkpastor@abdijvanberne.nl
Misintenties	Koster-diaken Kees den Boer o.praem. koster@abdijvanberne.nl, of per post (adres zie boven) t.a.v. Kees den Boer.
Vrijwillige Kerkbijdrage	bijdrage.abdijkerk@abdijvanberne.nl IBAN: NL64 RABO 0120.1009.08 t.n.v. Abdij van Berne Onder vermelding van "Kerkbijdrage".
Gastensecretariaat	Bereikbaar op maandag tot en met vrijdag 09.30 – 12.30 uur. secretariaat@abdijvanberne.nl

INHOUD

Inhoudsopgave	03
Maak het goed met elkaar	04
Vieringen en bijzondere data	06
Mededelingen	07
-Ontmoeten en wereldwinkel	07
-Afscheid Denis Hendrickx als abt en Abdijpastor	07
De klok luidde ten afscheid	08
Sinan Can, Henri Bontenbal en Lale Gül in nieuw seizoen van KRO-NCRV's kloostergasten.	09
Te doen gerechtigheid	10
- Amnesty International	10
- Caritas	10
Activiteiten in en rond de Abdij	12
Berne Abdijconcerten.	12
Berne Anders	13
Start Leerhuis seizoen 2024 /2025	14
Tot elk goed werk bereid: Interview met John Meeuwesen	15
Morele verantwoordelijkheid en ons ecologische gedrag	17
Gegevens werkgroepen en contactadres	19

Kopij voor Stukwerknummer 9, september 2024 s.v.p. zoveel mogelijk per e-mail, uiterlijk **donderdag 22 augustus** aanleveren: stukwerk@abdijvanberne.nl

Redactie Stukwerk: stukwerk@abdijvanberne.nl

Abt Denis Hendrickx o.praem., Kees den Boer o.praem,
Frans van Baars, Martien van Iersel en Harry van de Ven.

Namen van schrijvers zijn bekend of worden vermeld. Anonieme kopij wordt niet geplaatst. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen. Zij behoudt zich het recht voor kopij in te korten, te weigeren of voor plaatsing te overleggen.

31 augustus zal mijn laatste dag zijn als residerend abt van de canonie van Berne. Bij mijn herverkiezing op 10 januari 2019 werd bepaald dat als maximale leeftijd zou gelden het bereiken van de 75 jarige leeftijd. 24 mei was het zover. Onze Generaal Abt uit Rome verzocht mij om tot 31 augustus aan te blijven en heeft mij per die datum – zoals dat formeel gaat – eervol ontslag gegeven.

Vanaf 10 januari 2013 heb ik de dienst van de leiding mogen bekleden als 71e abt van Berne. Ik moest daarvoor mijn pastorale taak in Tilburg opgeven en verhuizen naar Heeswijk. Dat was een hele omschakeling, al hebben we met elkaar vanaf het begin wel afgesproken, dat ik voor ongeveer een dag in de week betrokken zou blijven bij het wel en wee van de norbertijnen parochie in Tilburg-Noord.

Het zal niemand verbazen als ik aangeef dat het zeker niet altijd even gemakkelijk is geweest. Van veel medebroeders heb ik afscheidsvieringen moeten verzorgen. Belangstellenden traden wel in, maar hielden het om allerlei verschillende redenen toch niet vol. Het nieuwe leven bleek te zwaar en zoveel aspecten van het oude leven bleven hun aantrekkelijkheid behouden. Daarbij kwam, helemaal begrijpelijk, de onzekerheid over de toekomst van het religieuze leven in het algemeen en dat van de norbertijnen abdij in het bijzonder.

In allerlei verbanden en met velen is er nagedacht over toekomst en aan uitvoeringsmodellen gewerkt. De coronaperiode was een enorme spelbreker. Voorgenomen besluiten vielen uiteindelijk toch af, nieuwe plannen moesten gesmeed worden. De uitgeverij van religieus-liturgische uitgaven moest gereduceerd worden tot het verzorgen van enkel liturgisch materiaal ten dienste van heel veel geloofsgemeenschappen in ons land en het Vlaamse deel van België. Berne Boekhandel moest worden afgestoten omdat de bestaande opzet financieel economisch niet meer mogelijk was.

Maar.....er waren zeker ook veel verheugende en hoopvolle gebeurtenissen. Belangrijke elementen van dagelijks norbertijnen leven bleven gelukkig het ritme van alle dag kleuren: Drie maal per dag samenkomen voor gemeenschappelijk gebed, samen de maaltijden gebruiken met onze gasten en van tijd tot tijd gewoon thuis zijn bij en met elkaar in de huiselijke kring. We mochten steeds meer gasten ontvangen die voor kortere of langere tijd kennis wilden maken met het concrete leven. Mensen onderweg vonden meer en meer op Abdijstraat 49 een halte om op verhaal te komen. Voor het in 2021 ingerichte Kloosterpad vormt de abdij een waar rustpunt.

In een vernieuwde vorm is de abdijwinkel kort na sluiting weer verrezen en dat was alleen maar mogelijk door de grote aantrekkingskracht van het bijzondere vrijwilligersproject van Berne Abdijbier met het proeflokaal. Geheel in de lijn van de ontwikkeling van het kerkelijk leven in het algemeen zien we ook het meevieren in de abdijkerk zowel door de week als op zondag teruglopen, maar we mogen ons verheugen op een vaste kern van regelmatige bezoekers.

In de bijna 12 jaar heb ik geprobeerd, samen met de medebroeders, medewerkers en vele vrijwilligers, stappen te zetten onderweg naar morgen. Niemand weet precies hoe die toekomst er uit zal zien, maar ik heb aan den lijve ervaren en gevoeld dat er vertrouwen is in morgen. Natuurlijk is er reden tot zorg, maar bij de pakken neer gaan zitten is nergens echt aan de orde.

Toen eind van de vorige eeuw het nieuwbouwproject werd gerealiseerd, werd gekozen voor het motto: "Bouwen met Vertrouwen". Dat motto is me bij gebleven en ik houd het nog steeds in mijn vaandel. Ik denk echt dat religieuze bewegingen met hun bijzondere plekken toekomstbestendig kunnen zijn. De vorm zal zeker in de loop der tijd de nodige veranderingen moeten ondergaan. Traditie en vaste gewoonten zijn mooi en mogen zeker niet zo maar overboord gezet worden, maar ze mogen zeker ook geen hindernissen zijn voor toekomstig leven en werken.

Ik neem afscheid van de standplaats Heeswijk en ga nog wat hulp aanbieden bij de norbertijnenparochie van Tilburg- Noord. Mijn geloof in norbertijnen leven en werken is en blijft groot. Ik denk echt dat onze spiritualiteit van Vita Mixta een leven in en met gemeenschap mogelijk blijft maken. In welke vorm.....dat zal van tijd tot tijd aan veranderingen onderhevig zijn. Dat is niet erg. Het gaat om de inhoud: vol geloof, samen onderweg om de evangelische waarden handen en voeten te geven in deze, onze tijd.

Het ga u allen goed.
Abt Denis Hendrickx o.praem.

VIERINGEN EN BIJZONDERE DATA**Augustus 2024**

04	18 ^e zondag door her jaar. Voorganger Jan Nabuurs o.praem. Lector Anneke Steeghs.	10.30
06	Gedaante verandering van de Heer.	
09	Edith Stein.	
10	Laurentius, diaken.	
11	19 ^e zondag door het jaar. Voorganger prior Frank van Roermund o.praem. Lector Harry van der Pas.	10.30
13	Gertrudis, Norbertijn.	
15	Maria Ten Hemelopneming. Hoog Lieve Vrouw.	
18	20 ^e zondag door het jaar. Voorganger abt Denis Hendrickx o.praem. Lector Karl Tax.	10.30
24	Bartholomeüs, apostel.	
25	21 ^e zondag door het jaar. Voorganger Joost Jansen o.praem. Lector Henriëtte Ausems.	10.30
28	Augustinus, regelvader van de Norbertijnen.	
29	Marteldood van Johannes den Doper.	
31	Bronislava, Norbertijn.	

September 2024

01	22 ^e zondag door her jaar. Voorganger emeritus abt Denis Hendrickx o.praem. Lector Hans Gillissen.	10.30
08	23 ^e zondag door het jaar. Voorganger Joost Jansen o.praem. Lector Henriëtte Ausems.	10.30

MEDEDELINGEN

ONTMOETEN en WERELDWINKEL

(Herhaling van de tekst in het juli nummer)

Op de **2^e en 4^e zondag van elke maand**, is er na de Eucharistieviering gelegenheid om elkaar te ontmoeten.

U bent van harte welkom in de Norbertuszaal van het Abdijhuis.

U kunt elkaar dan ontmoeten onder het genot van koffie of thee.

Wij vragen een bijdrage van €1,-. Het tweede kopje koffie/thee is gratis.

Zondag 2 augustus is de wereldwinkel **niet aanwezig** i.v.m. vakantie.

Wel zal de wereldwinkel present zijn op 1 september, (zie hierna).

Op de 2^e zondag van september is er geen koffiedrinken.

AFSCHEID DENIS HENDRICKX ALS ABT EN ABDIJPASTOR.

(Herhaling van de tekst in het juli nummer)

Op **zondag 1 september** zal Emeritus Abt Denis Hendrickx, afscheid nemen van de abdijkerkgangers.

Hiervoor is er na de Eucharistieviering van 10.30 uur gelegenheid om elkaar te ontmoeten in de Norbertuszaal.

Op deze eerste zondag zal dan ook de wereldwinkel aanwezig zijn.

Het koffiedrinken op de 2^e zondag van september vervalt daarmee.

Begin september zal Denis Hendrickx verhuizen naar Tilburg, waar hij weer pastorale ondersteuning zal gaan verlenen in de norbertijnen parochie.

Zijn adres daar luidt:

De Schans 122, 5011 EN Tilburg,

tel: 013-4551145 / 06-20167752.

Mail: d.hendrickx@abdijsvanberne.nl

CHRISTIEN BEERENS – GIESEN

Geboren te Tegelen,
4 september 1952.

Overleden te Rosmalen,
6 juli 2024.

Uitvaartdienst in de Grote Kerk,
in 's-Hertogenbosch,
15 juli 2024.

Aansluitend in besloten kring begraven.

NELLY KWANTES – VAN THIEL

Geboren te Rossum,
8 maart 1932.

Overleden te Sint-Michielsgestel,
13 juli 2024.

Uitvaartdienst in de Abdijkerk,
19 juli 2024.

Aansluitend crematie in crematorium
Uden, Belgenlaan 11.

MIEP VAN UDEN – VOS

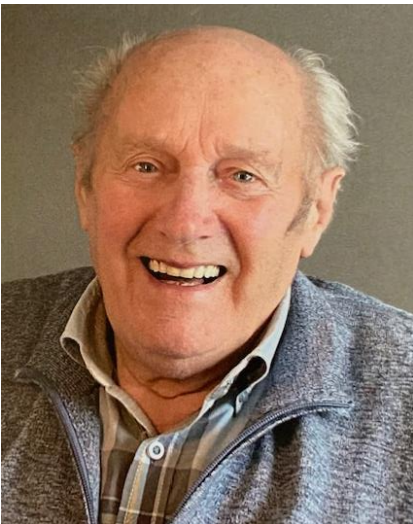
Geboren te Oss,
3 november 1928.

Overleden te Heeswijk-Dinther,
20 juli 2024.

Uitvaartdienst in de Abdijkerk,
25 juli 2024.

Aansluitend begraven op de
R.K. begraafplaats
Albert van Gaal
Rogstraat 2 in Herpen.

ALBERT VAN GAAL

Geboren te Middelrode,
26 augustus 1938.

Overleden te Berlicum,
19 juli 2024.

26 juli 2024
Afscheidsbijeenkomst in het Huis van
Troost Prins Willem Alexander
Sportpark 1 Veghel.
Later volgde begrafenis in kleine kring.

Albert van Gaal is de vader van Geert, de vaste kok van de Abdij.

SINAN CAN, HENRI BONTENBAL EN LALE GÜL IN NIEUW SEIZOEN VAN KRO-NCRV'S KLOOSTERGASTEN

Voor het derde seizoen van KRO-NCRV's *Kloostergasten* gaan opnieuw bekende Nederlanders het klooster in. Documentairemaker Sinan Can, CDA-leider Henri Bontenbal en schrijfster Lale Gül leven drie dagen mee met het ritme en de rituelen van broeders en zusters. Op zoek naar rust, verstillings en met ieder hun eigen vragen, zoeken zij hun weg in deze voor hen vaak onbekende wereld. De eerste drie afleveringen zijn vanaf zaterdag 3 augustus wekelijks te zien om 20.50 uur bij KRO-NCRV op NPO 2. De volgende drie afleveringen zijn te zien in december met presentator en wetenschapper Anna Gimbrère, presentator Eric Corton en hoofdredacteur bij Omroep L1 Cécile Narinx.

Aflevering 1: 3 augustus 20.50 uur NPO 2 – Sinan Can in de Stilte

Als documentairemaker Sinan Can op pad gaat, is dat meestal naar conflictgebieden, waar hij geconfronteerd wordt met strijd, verdriet en de donkere kant van de mensheid. Als kloostergast zoekt hij de stilte op en neemt zijn intrek bij de Norbertijnen in Heeswijk. In de abdij van Berne geeft hij zich over aan het ritme van het klooster.

Sinan heeft een alevitische achtergrond (een humanistische stroming binnen de islam), maar is niet gelovig opgevoed. Wel zat hij in Nijmegen op katholieke scholen en verdiepte zich in de wereldreligies. Zo kwam hij uit bij het soefisme, waar alles in zit wat hij van zijn ouders meekreeg: liefde, tolerantie en een moreel kompas. Hij noemt zich “Niet gelovig, wel spiritueel”, en wil in het klooster onderzoeken wat nou eigenlijk het verschil is en wat spiritualiteit voor hem betekent. Met kloosterlingen praat hij over geloof en beproeving en het diepe verlangen om zijn overleden dierbaren na zijn dood weer te ontmoeten.

TE DOEN GERECHTIGHEID

AMNESTY INTERNATIONAL

UW REACTIE MAAKT HET VERSCHIL

Er liggen geen voorbeeld brieven meer in de abdijkerk.
Wat kun jij doen?

Kijk online bij <https://www.amnesty.nl/kom-in-actie/acties> en kies je eigen actie uit!

N.a.v. het opheffen van de Diaconale Werkgroep Abdijkerk, zal de redactie van eventuele binnenkomende berichten aan de redactie van Stukwerk betreffende Amnesty International, toch blijven publiceren gezien het belang dat hiermee gediend wordt om hierop te kunnen reageren.

Namens Amnesty en al die mensen die hierdoor steun ervaren, zullen u dankbaar zijn. Onze hartelijke dank.

CARITAS

Voor aanmelding van goederen gelieve te e-mailen naar:
caritaspetrus@gmail.com of bel naar 06 4200 0557.

Ook kunt u gewenste goederen, goed verpakt in een doos of plastic zak, achter in de Abdijkerk neerzetten.

Voor meer informatie zie de site: www.caritasuden.nl

ACTIVITEITEN IN EN ROND DE ABDIJ

Voor de laatste en **actuele informatie** zie website:
www.abdijvanberne.nl onder tabblad agenda en/of actueel.

Voor meer informatie: Zie folder achter in de kerk: Abdij van Berne **activiteiten voorjaar 2024**. Ook ingesloten bij dit nummer van Stukwerk.

DO 08 AUG - ZO 11 AUG Lang weekend "Natuur en Stilte. (zie activiteitenfolder)
Begeleiding: Mari Verstegen.

VR 23 AUG – ZA 24 AUG: Yoga-retraite..
Begeleiding: Nelleke van de Griend van Yogaflex begeleidt de retraite.

DINSDAG 27 AUG. Wouter Prins spreekt over religieuze kunst anno 2024. Verborgen achter muren.

VR 30 AUG – ZO 01 SEPT. Weekend 'Yoga, meditatie en wandelen'.
Marion Meuffels begeleidt dit weekend.

ZO 15 SEPT Open Monumentendag. Abdij van Berne is toegankelijk, met o.a. rondleidingen..

ZO 15 SEPT Open Monumentendag. Rondleiding Kruidenhof Berne.
Enkele vrijwilligers vertellen tijdens deze gratis rondleiding.

MA 16 SEPT. Lezing Nikolaas Sintobin sj over Ignatiaanse spiritualiteit

DI 17 SEPT - DO 19 SEPT. Driedaagse workshop boekbinden in de Abdij van Berne.
Boektotaal van Boekbindcentrum Echten zal een driedaagse workshop over boekbinden verzorgen in de Abdij van Berne.

BERNE ABDIJCONCERTEN

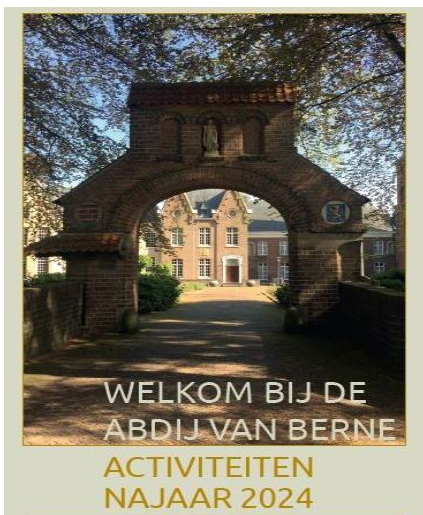
Op **1 september** gaan we luisteren naar **Quentin Guérillot**,
Organist van de Cathedrale-Basilique de Saint-Denis in Parijs.
Aanvang 16:00 uur
Toegang 10,-

Meer informatie over dit concert volgt zo spoedig mogelijk in een aparte mailing.

Beste mensen,

In verband met de vakantie alvast vooruit wat informatie over het nieuwe activiteitenseizoen. Twee stukjes tekst:

Nieuw activiteitenfolder verschenen.

Er is weer een nieuwe activiteitenfolder verschenen met daarin de activiteiten in en rondom de Abdij voor het najaar 2024.

De folder ligt op diverse plekken en kan worden meegenomen om alvast vooruit te kijken op wat gaat komen.

Naast de vele activiteiten met een verblijf in de Abdij staan ook weer de nodige kortdurende activiteiten op de planning.

Voor ieder toegankelijk dus wees van harte welkom! Let op dat bij diverse activiteiten aanmelden vooraf noodzakelijk is, zoals daarbij is vermeld.

Start Berne Anders seizoen. Lezing “Verborgen achter muren”.

Dinsdag 27 augustus, aanvang 20.00 uur.

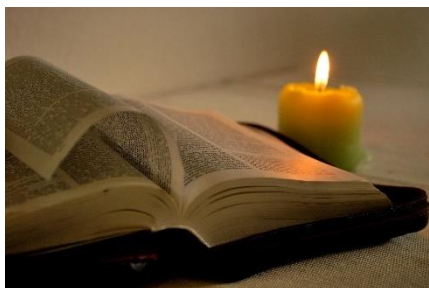
Wouter Prins, senior-conservator van Museum Krona, spreekt over "Religieuze kunst anno 2024". De exposities in museum Krona tonen opmerkelijke combinaties van devotiestukken uit het rijke roomse leven met het werk van moderne kunstenaars.

Hoe verbind je in deze tijd oude religieuze voorwerpen, die in grote aantallen verborgen liggen achter muren, met de hedendaagse kunst? Over die vraag en de resultaten daarvan, spreekt conservator Wouter Prins.

Toegang 10 euro. Aanmelden voor de lezing kan door een mail te sturen naar: berne-anders@abdijvanberne.nl

Groeten en tot een volgende keer.
Gerard van Reisen.

VANAF SEPTEMBER 2024 START LEERHUIS ABDIJ VAN BERNE SEIZOEN 2024/2025

In een 'leerhuis' komt een vijftiental mensen bijeen om vanuit een eigentijds thema te spreken over en te luisteren naar een bijpassend verhaal uit de Bijbel. Het is steeds de zoektocht naar het gezamenlijk verhaal van alle deelnemers.

De thema's zijn onderwerpen om de 'leegte (van deze tijd) voorbij' te gaan, zoals 'geroepen voelen', 'rechtvaardigheid', 'eenzaamheid' en 'waar leef je voor?'

Praktische informatie:

Datum: 12 bijeenkomsten, september 2024 t/m maart 2025, een keer per 14 dagen op woensdagmiddag of donderdagavond – de precieze data worden nog bekendgemaakt.

Prijs: € 50,- per seizoen.

Plaats: Abdij van Berne in Heeswijk-Dinther.

Info & aanmelden: j.jansen@abdijvanberne.nl

TOT ELK GOED WERK BEREID

In gesprek met John Meeuwesen

Geb. 7 september 1964 te Goirle.

Gehuwd met Miranda. Hebben samen twee kinderen; een zoon van 27 jaar en een dochter van 24 jaar.

Opleiding: HEAO en cursussen m.b.t. tot zijn functie als ambtenaar bij het grondbedrijf van de gemeenten waar John werkt.

Na zijn Heao-opleiding en militaire dienst is John in 1988 bij de gemeentepolitie in Tilburg gaan werken. In 1990 werd hij hoofd van de afdeling financiën en

plaatsvervangend diensthoofd interne bedrijfsvoering bij de Rijkspolitie in 's-Hertogenbosch, waar hij verantwoordelijk was voor o.a. financiën, huisvesting, wagenpark en inkoop tot 1992. In dit jaar stapte hij over naar de Van Geel-groep in Boxtel, waar hij fungeerde als administrateur van diverse afdelingen en in 1993 bij het grondbedrijf van de Gem. Boxtel als financieel consultant. In 2000 werkte John als afdelingscontroller Openbare Ruimte, waar hij te maken kreeg met alle facetten openbare ruimten en dientengevolge met grotere projecten zoals reconstructies, pro-rail en vanaf 2016 samenwerkend met Sint Michielsgestel als beleidsmedewerker grondbedrijf en tot 2020 als projectleider. Vanaf 2020 fungeert John er als adviseur projecten grondbedrijf en grondverwerving. In 2021 kwamen John en zijn vrouw Miranda al wandelend bij de Abdij.

Zoals hij al eerder had ervaren kwam John op een keerpunt in zijn leven zoals bv. ook in zijn werkzame leven al meer was voorgevallen en nu ook toen ze op hun wandeling door een bos in de omgeving van Sint-Oedenrode kwamen, waar op een boom op vrij grote hoogte een wit kruisbeeld op de stam was aangebracht. Het leek bijna een aanmoediging tot bezinning. Nadat ze bij de Abdij aankwamen, ervoer John dit als een thuisgevoel, zowel door het gebouw van de Abdij, de tuinen, het proeflokaal, de boekenwinkel en ook door de bewoners van de Abdij.

In 2022, na de Kerstviering maakten John en Miranda kennis met de paters, broeders en de abt. Ze voelden zich opgenomen. John komt elke vrijdag en zondag in de abdijkerk en heeft al meegelopen in de boekwinkel om zich dienstbaar te maken. John is, waar nodig en mogelijk, altijd bereid om te kijken of hij door middel van hand- en spandiensten hulp en ondersteuning kan verlenen.

John is sinds kort geleden, 3 april jl., als participant toegetreden. Hij voelt zich geaccepteerd en opgenomen. De schoonheid van het gebouw is niet alleen uiterlijk een groot goed, maar ook de warmte, de rust en de stilte die John er ervaart brengen hem ook zelf tot rust en vrede. Hij stelt zich open voor al het goede wat hem is overkomen en probeert deze ervaringen ook dienstbaar te maken voor zijn omgeving. Deze verbondenheid met het goede geeft hem kracht en het besef dat hij niet alleen staat en dat hij ook zelf het goede ten dienste voor anderen kan praktiseren.

John, alle goeds toegewenst en moge jouw ervaringen ook anderen inspireren. Het ga je goed evenals alle goeds wordt toegewenst voor je vrouw Miranda en je zoon en dochter.

Veghel, 5 juli 2024,
Frans van Baars.

De generatie die ons - de huidige grootouders - groot gebracht heeft, heeft ons na WO II in vrijheid en in een groeiende welvaart achter gelaten. Om na WOII het armoedige bestaan in ons westerse land wat te verbeteren, raakten onze ouders steeds meer gefocust op 'de opbrengst' van de natuur om zich heen. Een boom was niet meer gewoon een mooie boom die veel schaduw gaf op een warme dag, maar x? kub hout, die x? gulden waard was. De technologische mogelijkheden om het leven gemakkelijker te maken, volgden elkaar in snel tempo op. Voor degenen met voldoende geld, kwamen er steeds meer handige producten op de markt. En grondstoffen die we zelf niet hadden, werden gehaald in de 'missie'. Daar hadden ze toch niet in de gaten wat je met de bodemschatten - die daar in de grond zaten - zou kunnen doen. Onze welvaart steeg, met grote stappen. Wij vonden dat we gewoon recht hadden op die olie, ijzererts, steenkool en allerlei andere metalen. Wij hadden het 'in de missie' zelf gevonden, dus het was van ons. Het is onze rijkdom: want we hebben het zelf bij hen uit de grond gehaald. Dat deden we terwijl wij hen bekeerden tot het christendom. Want in ruil voor alles wat we meenamen, vertelden we de oorspronkelijke bewoners over Jezus, die alles met anderen deelde. En we leerden hen ook schrijven en rekenen en nog meer nuttige dingen, die vooral voor onszelf - in het contact met hen - handig waren. Toen de oorspronkelijke bewoners begonnen in te zien hoe de vork aan de steel stak, kwamen ze in opstand. Een opstand die met harde hand werd onderdrukt. De westerse landen hadden de beste wapens en per slot ging het om onze welvaart! Wij hadden daar recht op! [Toch?] De oorspronkelijke bewoners bleven in een leeggeroofd gebied in armoede achter. En wat nu?

Het is duidelijk dat de aarde het westerse gedrag niet meer trekt. De westerse industrie vervuilde het water, de lucht en de bodem. Terwijl de generatie die WO II had meegemaakt, de problemen nog kon negeren - is dat voor de generatie die in de jaren 60 opgroeide langzaam maar zeker niet meer te doen. We beginnen in te zien, dat we eraan gaan als we zo doorgaan! De aarde trekt het niet meer!

Ook de paus zag dat gebeuren en schreef in 2015 de encycliciek *Laudato Si'* (vertaald betekent dat: Geprezen zijt Gij); de paus doelt hiermee op de schepping. Deze encycliciek gaat over de zorg voor de schepping, ons gemeenschappelijke huis. We zullen samen op deze aarde moeten wonen, en er samen voor moeten zorgen dat iedereen krijgt wat hij/zij nodig heeft; samen moeten we zorgen, dat de aarde steeds meer monden zal kunnen voeden.

We zijn op weg naar een wereldbevolking van 9 miljard mensen en dat heeft consequenties voor ons gedrag.

We moeten inzien dat we ook anders moeten omgaan met onze voedselproductie. Het begint met anders kijken; het begint met:

ONZE MORELE VERANTWOORDELIJKHEID WILLEN ZIEN..

www.grootoudersvoorhetklimaat.nl

NIET	WEL
Opbrengst van de natuur staat centraal	De natuur schenkt ons wat we nodig hebben
Ik heb recht op alles wat de natuur biedt	Respect en verwondering voor de natuur
Alleen wat ik over heb is voor de ander	Samen eerlijk delen wat er is
Wij zijn rijker - dus wij hebben meer rechten	Eigenwaarde zien van iedereen; respectvol zijn
Werken om steeds meer te HEBBEN - en kopen	Werken om te leven
“Alles is voor Bassie”	De schaarste samen dragen
Rijkdom is van mij - asielzoeker = profiteur	De nood van vluchtelingen zien en opvangen
Mensen in nood ? Zij stelen onze welvaart!	Nood van de ander beantwoorden
Verantwoordelijkheid klimaatschade ontkennen	Klimaatschade tegengaan door ecologisch verantwoord gedrag (= ZONDER natuurschade)

Wie wil meedenken en meehelpen in een nieuw te starten werkgroep, met het doel elk seizoen een activiteit te organiseren, om bij te dragen aan de vergroting van ons ecologisch bewustzijn? We zullen daarin gezamenlijk optrekken. Het mooiste zou zijn als we in de scheppingsmaand september 2024 onze eerste activiteit kunnen presenteren.

Aanmelden kan bij: Christien v.d. Ven, 0614255448, of stientjeven@hotmail.com

Werkgroepen	<ul style="list-style-type: none"> ☛ Werkgroep Lectoren: Prior Frank van Roermund o.praem. lectoren@abdijvanberne.nl ☛ Werkgroep Bezoekgroep: Julia Timmerman. bezoek@abdijvanberne.nl ☛ Financiële Werkgroep Abdijkerk Deze is onderdeel geworden van Vrienden van de Abdij van Berne. ☛ Klankbordgroep: Margo Rooijmans, margotroojmans@hotmail.com ☛ Werkgroep voor Liturgie: Prior Frank van Roermund o.praem.
Participanten	Nel van Doornik. participanten@abdijvanberne.nl
Vrienden van de Abdij van Berne	vrienden@abdijvanberne.nl. abdijvanberne.nl/vriendenvanberne
Berne Abdijconcerten	Orgelconcerten 1e zondag van de maand om 16:00 uur, van mei t/m december, m.u.v. augustus. Peter Damen o.praem. orgelkring@stichtingberneabdijconcerten.nl
Berne Anders	Gerard van Reisen 06-20.64.24.32. berne-anders@abdijvanberne.nl
Ruach	Cobi Voskuilen 024-37.81.672 ruach@abdijvanberne.nl
Vrienden van Bandra East	Sponsoring kansarme kinderen in India. Administratie: Corrie de Ruiter. 0345-61.93.26 Markiezenhof 11, 4141 JN Leerdam. dirk.corriederuit@gmail.com
Solidair met India	Anja Bekkers 06 4285 6729. anja.bekkers@solidairmetindia.nl info@solidairmetindia.nl
Tijdschrift Berne	Driemaandelijks tijdschrift van de Norbertijnen van Berne.tijdschriftberne@abdijvanberne.nl

